

PEDACII DIO-
SCORIDIS ANAZAR-
bæi De Medica materia,
Liber IIII.

IANO ANTONIO SARA-
CENO, LVGDVNAEO,
INTERPRETE.

Præfatio.

QUONIAM tribus libris prio-
ribus, amantissime Arce, de
aromatis, oleis, vnguentis,
arboribus, animalibus, ce-
realibus, oleribus, radicibus,
succis, herbis ac seminibus
egimus: in hoc quarto, de iis quæ restant
herbis atque radicibus disseremus.

De Vettonica. CAP. I.

ESTRON, quod psychrotropho
vocatur, quoniam frigidissimis
in locis reperitur, Romani Ve-
tonicam seu rosmarinum appel-
lant. Herba est caulem proferens tenuem, cu-
Bb. iiij.

biti altitudine, aut etiam maiorem, quadrangulum: folia longa, mollia, quernis similia, in ambitu incisuris diuisa, boni odoris, ac prope radicem maiora: semen in summitate caulium, thymbræ modo spicatum inest. Decerpta huius folia siccari oportet: quippe quorum sit etiam maior & frequentior vsus. Radices verò sublunt tenues, ceu ellebori: quæ quidem ex hydromelite potæ, pituitosam vomitionem euocant. At folia, ad conuulsa, rupta, vuluæque vitia & strangulationes drachmæ pondere ex aqua mulsa potui dantur: & contra venenatarum bestiarum morsus, drachmis tribus ex vini heminis duabus. Sed & herba earundem moribus vtiliter imponitur: itidémque aduersus venena drachmæ pondere ex vino pota prodest. Quin & ei, qui ipsam in potu præsumpserit, haustum deinde lethale medicamentum minimè nociturum est. Urinas præterea ciet, aluúmque subducit. Medetur & comitialibus atque insanis, ex aqua pota: hepaticis verò ac spleneticis, drachmæ pondere in aceto mulso. Concoctionem quoque facit, si quis ipsam à cœna fabæ magnitudine cum melle cocto deuorarit. Simili modo & acidum eractantibus exhibetur. Stomachicis autem eam manducare, succúmque deuorare, deindéq; vinum dilutum in super sorbere

forbere proderit. Datur & sanguinem excreantibus, obolis tribus in vini diluti eggedi cyatho vno: itemque ischiadicis, nephriticis & à vesica dolentibus, ex aqua: hydro-picis autem, binis drachmis ex aqua mulsa, si quidem febricitent: sin aliter, ex mulso. Regio quoque morbo laborantes recreat, ac mentes pellit, drachmæ pondere in vino pota: drachmis verò quatuor bibita in aqua mulsæ cyathis decem, aluum purgat. Est & phthificis ac empyicis auxilio cum melle. Cæterùm folia arefacta tritæque in fictili vase recondi oportet.

De Britannica. CAP. II.

BRITANNICA seu Veronica, herba est foliis syluestris lapathi, at nigrioribus ac pilosioribus, gustu adstringentibus: caulem verò promit non ita magnum: radice autem tenui breuisque nititur: Foliis exprimitur succus, qui sole aut igni cogitur & inspissatur. Vim porrò habet astrictoriam, priuatim oris ac tonsillarum depascentibus vlceribus accommodatam. Valet etiam ad reliqua, quibus adstrictione opus est.

De Lysimachia. CAP. III.

LYSIMACHIA, quam aliqui lytron appellant, caules emittit cubitales aut etiam altiores, tenues, fruticosos, à quorum geniculis folia prodeunt salignis similia

gustu astringentia: flos est fuluus aureúsvē. Nascitur in palustribus & locus aquas. Foli-
 orum succus, qua pollet astringendi vi, san-
 guinis reiectiones supprimit: valet etiam ad
 dysenteriam, seu potui datus, seu etiam cly-
 stere infusus: fluorem quoque muliebrem si-
 stit, subditus in pello. Sed & herba sanguinis
 è naribus profluuiio subuenit, iisdem indita.
 Est & vulneraria, sanguinémque supprimit.
 Accerrimum verò nidorem suffita reddit, ad-
 cò vt & serpentes abigat, & muscas enecet.

De Polygono mare. CAP. IIIII.

POLYGONON mas, Latinis sanguina-
 ria seu sanguinalis, herba est quæ ramos
 habet exiles, teneros, numerosos, geniculis
 interseptos, qui graminis instar humi ser-
 punt, neque à terra attolluntur: folia rura,
 sed longiora mollioraque; semine sub sin-
 gulis foliis turgescente, vnde & marem ap-
 pellari volunt: flos ei candidus aut puniceus.
 Vis epoti succi, astringere & refrigerare:
 prodest cruentis excreationibus, alui fluxio-
 nibus, cholera & stranguria laborantibus:
 nam euidenter vrinas ciet. Cum vino potus,
 venenatorum morsibus auxiliatur, ac fe-
 brium circuitus finit, si hora vna ante ac-
 cessionem assumatur. Sistit & subditus fluo-
 rem muliebrem, ac auribus dolentibus pu-
 rulentisve vtiliter instillatur. Cum vino
 autem

autem decoctus adiecto melle, facit eximie ad genitalium vlcera. Folia verò, stomachi feruori, sanguinis reiectioni, herpetibus, erysipelatis, inflammationibus, œdematis & recentibus vulneribus imponuntur.

De Polygono fœmina. CAP. V.

Polygonon fœmina frutex est exiguus, vno caule præditus, tener & haründini similis, geniculis densus: quorum alia aliis tubarum modo inferuntur infarciunturve. Ipsos verò geniculorum articulos cingunt in orbem apices, foliolis pini similes: radix superuacua. Nascitur in aquosis. Huic vis astringens ac refrigerans, ad eadem valens, ad quæ antedicta: sed inefficacior.

De Polygonato. CAP. VI.

POLYGONATVM in montibus nascitur, frutex cubito altior, foliis lauri, at latioribus, & læuioribus, sapore quodammodo malum cotoneum aut Punicum redolentibus, siquidem gustanti astrictum saporem respiciunt: florem autem per singulos foliorum exortus promit candidos, foliis ipsis numerosiores, incepta à radice supputatione: radicem verò habet albam, mollem, longam, crebris nodis ceu geniculis cinctam, densam, graueolentem, ac digitali crassitudine, quæ vulneribus efficaciter imponitur, ac maculas etiam in facie delet.

De Clematide. CAP. VII.

CLEMATIS, quam aliqui daphnoides, alij myrsinoides, alij polygonoides vocant, gignitur in Ægypto. Sarmentosas autem spargit quasi viticulas, easque longas, iunci crassitudine: folio paruo, laurini figura & colore, at multò minore. Caules foliaque in vino pota, alui profluvia & dysenterias sedant. Cum lacte verò & rosaceo aut cypri- no subdita in pello, cruciatibus vulvæ medentur. Dolores dentium commanducata finit: imposita quoque venenatorum mor- sibus, iuuamentum præstat. Fertur & ex aceto pota, contra aspidum morsus auxiliari. Nas- citur in incultis.

De Polemonia. CAP. VIII.

POLEMONIAM, alij philetæriam, Cap- padoces chiliodynamon appellant: ramulis est exilibus, vtrinque pinnatis, foliis paulò quàm rutæ maioribus, at longiori- bus, ad polygoni aut calaminthæ similitudi- nem: quibus in summis veluti corymbi de- pendent, nigro intus semine: radice cubitali, albicante, struthio seu radiculæ simili. Nas- citur in montosis & asperis. Radix ex vino cum aqua bibitur contra venenatas bestias, dysenteriam, urinæ difficultatem & ischia- dem. Datur autem ex aceto drachmæ pon- dere lienosis. Eadem cōtra scorpionis ictum amuleti

amuleti instar adalligatur. Tradunt porrò, qui radicem eam gestauerint, à scorpionibus minimè feriri: aut si ab iis icti fuerint, nihil mali passuros. Dentium quoque dolores commanducata mitigat.

De Symphyto petraeo. CAP. IX.

SYMPHYTUM petrzum in petris nascitur: ramulis origano similibus, foliis tenuibus, & capitulis thymi. Totum verò lignosum, odoratum & gustu dulce est, saluamque ciet: radice nititur longa, subfulua, digitali ferè crassitudine. Decoctum in aqua mulla & potum, quæ pulmoni hærent excrementa repurgat: sanguinem reiciientibus ac nephriticis cum aqua exhibetur. Bibitur & ad dysenteriam rubentemque fluorem muliebrem in vino decoctum, vti ad conuulsa ruptaque cum aceto mulso. Quin & commanducatum, sitim sedat: faucibus asperis subuenit: illitum, recentia vulnera glutinat, & enterocelas cohibet. Quin & carnes dum coquuntur conglutinat additum.

De Symphyto altero. CAP. X.

Symphytum alterum, quod aliqui pecton vocant, caulem emittit bicubitalem aut etiam altiorem, leuem, crassum, angulosum, & ceu sonchi inanem: circa quem ex interuallis haud ita magnis folia exeunt hirsuta,

angusta, longiuscula, ad buglossi foliorum similitudinem: habet verò caulis eminentias quasdam secundùm angulos porrectas, adiacentibus ac velut annexis foliis tenuibus, quæ è singulis prodeunt alarum sinibus. Sunt insuper flores lutei, ac semen circa caulem ceu verbasci. Totus autem caulis ac folia quoque ipsa, subaspera lanugine horrent, tactuque pruritus excitant. Radices demittuntur foris nigrae, intus candida, glutinosa: quarum etiam est usus. Trita & pota, sanguinem excreantibus ruptisque proficiunt, & recentia vulnera impesite glutinât: carniùm quoque frustra quibuscum coquantur cogunt ita ut coalescant. Cæterùm inflammationibus, præsertimque sedis, cum senecionis foliis vtiliter illinuntur.

De Holostro. CAP. XI.

HOLOSTIVM herba est pusilla, tribus ferè quatuorve digitis sese supra terram attollens, foliis viticulisque coronopodi aut gramine proximis, gustu astringentibus, radice prætenui vsque in capillamenti speciem, alba, fibrosa, longitudine quatuor digitorum. Nascitur in collibus terrenis. Carnes & hæc herba cogit atque conglutinat, dum coquantur addita: & ad rupta in vino propinatur.

De